

Tuarascáil Bhliantúil i gcomhair 2016 faoi alt 6 den Acht um Inscne a Aithint 2015

An Roinn Coimirce Sóisialaí

Clár

1. Réamhrá.....	1
2. Cúlra	1
3. Leasuithe	2
4. Seirbhísí Aitheantais na gCliaint.....	2
5. An Phríomh-Oifig Chlárucháin (Oifig an Ard-Chláraitheora).....	2
6. Staitisticí – An tAcht um Inscne a Aithint 2015.....	3
Daoine a bhfuil cónaí orthu in Éirinn ach nár rugadh in Éirinn	4
Aitheantas i ndlínse eile	4
Cúlghairmeacha	4
Leasuithe ar dheimhnithe aitheantais inscne	5
7. Staitisticí Eile	5
Acht na bPasanna 2008.....	5
Acht Náisiúntachta agus Saoránachta Éireann 1956	5
An tAcht Uchtála 2010	5
8. Athbhreithniú ar oibriú an Achta	5

Tuarascáil Bhliantúil faoi alt 6 den Acht um Inscne a Aithint 2015

1. Réamhrá

Achtaíodh an tAcht um Inscne a Aithint 2015 (“an tAcht”) an 22 Iúil 2015 agus tháinig sé i ngníomh an 4 Meán Fómhair 2015. Is de réir ailt 6 den Acht a dhréachtaítear an Tuarascáil Bhliantúil seo. Tuairiscítear go háirithe sa Tuarascáil ar iarratais a rinneadh ar dheimhniú aitheantais inscne, iarratais ina mbíonn aitheantas ag an iarratasóir cheana i ndlínse eile, cúlghairmeacha ag an Aire ar dheimhniú aitheantais inscne, iarratais ag an sealbhóir ar dheimhniú aitheantais inscne a chúlghairm agus deimhniú aitheantais inscne a cheartú.

Is í seo an dara tuarascáil le bheith foilsithe faoin Acht agus cuimsíonn sí an tréimhse ón 1 Eanáir 2016 go dtí an 31 Nollaig 2016.

2. Cúlra

Ba ó Ordú de chuid na hArd-Chúirte i Márta 2008 a d’eascair an gá le reachtaíocht a thabhairt isteach sa réimse seo. Dearbhaíodh san Ordú go raibh ailt áirithe den Acht um Chlárú Sibhialta 2004 ar neamhréir le dualgais an Stáit faoin gCoinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine toisc nach ndearnadh foráil maidir le próiseas aitheantais inscne. Pléitear leis seo san Acht trína fhoráil go n-aithneoidh an Stát rogha inscne an duine go hiomlán chun gach críche. Baintear é seo amach trí dheimhniú aitheantais inscne a bheith eisithe ag an Roinn Coimirce Sóisialaí. Luaitear go sonrath in alt 18 den Acht:

‘I gcás go n-eiseofar deimhniú aitheantais inscne chuig duine, is í inscne an duine ó dháta na heisiúna sin, chun gach críche, an rogha inscne sa dóigh, más í an inscne fhireann an rogha inscne, gurb é gnéas an duine gnéas fir, agus, más í an inscne bhaineann an rogha inscne, gurb é gnéas an duine gnéas mná.’

Áirítear le heochairéifeachtaí eile na reachtaíochta dóibh siúd ar mian leo go n-aithneofar a n-inscne:

- Is féidir leis an duine a n-aithnítear a rogha inscne deimhniú nua breithe a fháil ón bPríomh-Oifig Chlárúcháin (Oifig an Ard-Chláraitheora) ina dtaispeántar an rogha inscne agus na hainmneacha nua (má dhéantar athrú ar na hainmneacha freisin) i gcás go gláraítear a bhreith/breith in Éirinn.
- Ní dhéantar difear do chearta ná do dhliteanais duine ná d’iarmhairtí gnímh arna dhéanamh ag an duine ina inscne/hinscne bhunaidh roimh dháta an aitheantais.

Áirítear le príomhghnéithe an Achta forálacha ina leith seo a leanas:

- Samhail féindearbhúcháin a thabhairt isteach do dhaoine trasinscne atá 18 mbliana d’aois nó os a chionn sin;
- An téarma ‘rogha inscne’ a úsáid laistigh de chomhthéacs an Achta;
- Bealach i dtreo an aitheantais a chur ar fáil do dhaoine atá idir 16 bliana d’aois agus 18 mbliana d’aois;
- Foráil go gcuirfear tús le hathbhreithniú foirmiúil ar oibriú an Achta tráth nach déanaí ná dhá bhliain ó thráth a thosach feidhme; agus
- An reachtaíocht a chur in oiriúint chun pasanna a eisiúint chuig daoine trasinscne.

3. Leasuithe

D’fhoráil an tAcht ar dtús nár mhór d’iarratasóir ar dheimhniú aitheantais inscne a bheith neamhphósta (bhí sé seo riachtanach fad a bhí toradh na n-agóidí dlíthiúla in aghaidh an Reifrinn ar an gComhionannas Pósta ar feitheamh). I ndiaidh dhíbhe na n-agóidí dlíthiúla, rinneadh leasú ar an Acht um Pósadh 2015 a chuir deireadh leis an gceanglas nár mhór do dhuine a bheith neamhphósta.

4. Seirbhísí Aitheantais na gCliaint

Is é rannán Sheirbhísí Aitheantais na gCliaint sa Roinn Coimirce Sóisialaí a dhéanann próiseáil na n-iarratas ar dheimhnithe aitheantais inscne. Tá an rannán freagrach as aitheantas na gcustaiméirí a shuíomh agus a fhíordheimhniú chomh maith le tacú le creat beartais aitheantais a fhorbairt chun seirbhísí bainistíochta aitheantais a rialú agus a sholáthar.

Tá réimse Bhainistíocht Cáilíochta na Sonraí ar cheann de na heochair-réimsí feidhmiúla i Seirbhísí Aitheantais na gCliaint. Ó Iúil 2015, tá freagracht ar bhuíon bheag de thriúr ón réimse sin as oibriú an Achta, lena n-áirítear próiseáil na n-iarratas ar dheimhnithe aitheantais inscne. Ní féidir ach le buíon na ndeimhnithe aitheantais inscne i réimse Bhainistíocht Cáilíochta na Sonraí teacht ar an gcóras trína ndéantar próiseáil na n-iarratas. Is comhchuid bhithriachtanach de phróiseas iarratais na ndeimhnithe aitheantais inscne í an rúndacht. An túsce a dhéantar próiseáil an iarratais, cuirtear na taifid bord ar bhord leis an inscne nua. Tríd is tríd, eisiúint deimhniú aitheantais inscne chuig an gcliaint laistigh de 2-3 lá oibre tar éis an cinneadh deonúcháin a dhéanamh.

5. An Phríomh-Oifig Chlárúcháin (Oifig an Ard-Chláraitheora)

Is éard atá sa Phríomh-Oifig Chlárúcháin (Oifig an Ard-Chláraitheora) ná an taisclann sibhialta lárnach i dtaca le taifid a bhaineann le breitheanna, marbh-bhreitheanna, básanna,

póstaí, páirtnéireachtaí sibhialta agus uchtálacha in Éirinn. Oibríonn sí faoi scáth na Roinne Coimirce Sóisialaí agus is í atá freagrach as riarachán na Seirbhíse um Chlárú Sibhialta in Éirinn.

Tá an tArd-Chláraitheoir freagrach as bainistiú agus rialú a dhéanamh ar an gcóras clárúcháin in Éirinn ach tá Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte freagrach as an tSeirbhís um Chlárú Sibhialta a sheachadadh ó lá go lá trí líonra d'oifigí áitiúla na seirbhíse um chlárú sibhialta ar fud an Stáit.

Leasaigh an tAcht um Inscne a Aithint 2015 an tAcht um Chlárú Sibhialta 2004 trína cheangal ar an Ard-Chláraitheoir clár aitheantais inscne a bhunú agus a oibriú. Nuair a bheidh deimhniú aitheantais inscne faighte ag duine, féadfaidh sé/sí iarratas a dhéanamh ar a bheith ar áireamh sa chlár seo. Ceadóidh sé seo go n-eiseofar ón gclár deimhniú breithe ina dtaispeánfar inscne nua an duine. Ós rud é gur cuid ríthábhachtach den phróiseas aitheantais inscne atá sa phríobháideachas, is faoi rún atá an clár aitheantais inscne agus an nasc le clárúchán bunaidh na breithe. Chun a thuilleadh rúndachta a chinntiú, ní féidir na deimhnithe breithe ina dtaispeánfar an inscne nua a fháil ach ón bPríomh-Oifig Chlárúcháin (Oifig an Ard-Chláraitheora), agus ní féidir ach an duine lena mbaineann an deimhniú breithe nó, má tá sé/sí marbh, an teaghlach marthanach, é sin a dhéanamh.

6. Staitisticí – An tAcht um Inscne a Aithint 2015

Ba é líon iomlán na n-iarratas ar dheimhniú aitheantais inscne a fuarthas sa Roinn seo sa bhliain 2016 ná 110. Sonraítear i **dTábla 1** líon iomlán na ndeimhnithe aitheantais inscne arna n-eisiúint de réir aoise:

Tábla 1 - Deimhnithe Aitheantais Inscne

Bliain	Iarratais a Fuarthas			Iarratais ar Géilleadh dóibh			Iarratais a Diúltaíodh		
	16/17 de bhlianta d'aois	18+ de bhlianta d'aois	Iomlán	16/17 de bhlianta d'aois	18+ de bhlianta d'aois	Iomlán	16/17 de bhlianta d'aois	18+ de bhlianta d'aois	Iomlán
2016	6	104	110	6	103 ¹	109	Dada	Dada	Dada
2015 ²	2	87	89	2	87	89	Dada	Dada	Dada

¹ Iarratas amháin ar láimh an 31 Nollaig 2016

² Ó Thosach Feidhme an Achta an 4 Meán Fómhair 2015 go dtí an 31 Nollaig 2015

Léirítear i **dTábla 2** líon iomlán na gclárúchán ar an gClár Aitheantais Inscne de réir aoise. Rinneadh 77 gclárúchán go hiomlán ar an gClár Aitheantais Inscne i rith na bliana 2016:

Tábla 2 - Clárúcháin ar an gClár Aitheantais Inscne de réir aoise

Bliain	16/17 de bhlianta d'aois	18+ de bhlianta d'aois	Iomlán
2016	6	71	77
2015³	2	54	56

Daoine a bhfuil cónaí orthu in Éirinn ach nár rugadh in Éirinn

Faoi alt 9(1)(b) den Acht féadfaidh duine a bhfuil cónaí air/uirthi sa Stát ach nár rugadh in Éirinn iarratas a dhéanamh ar dheimhniú aitheantais inscne. Ba chuig daoine a raibh cónaí orthu sa Stát ach nár rugadh in Éirinn a eisíodh 16 de na 109 ndeimhniú aitheantais inscne a eisíodh sa bhliain 2016. Bhí gach duine de na hiarratasóirí 18 mbliana d'aois nó os a chionn sin.

Aitheantas i ndlínse eile

Ceadaíonn alt 11(2) den Acht do dhuine a d'athraigh a inscne/hinscne i ndlínse eile iarratas a dhéanamh ar dheimhniú aitheantais inscne. Ní bhfuarthas aon iarratas faoin alt seo i rith na bliana 2016.

Cúlghairmeacha

Faoi alt 14 den Acht is féidir leis an Aire deimhniú aitheantais inscne a chúlghairm má fhaightear faisnéis a bheadh ina cúis le diúltú an deimhnithe, dá bhfaighfí an fhaisnéis sin sular eisíodh an deimhniú. Ní raibh aon deimhniú aitheantais inscne cúlghairthe ag an Aire sa bhliain 2016.

I gcás gur mian le sealbhóir deimhnithe aitheantais inscne filleadh ar a inscne/hinscne bhunaidh, ceadaíonn alt 15 den Acht dó/di iarratas a dhéanamh chun an Aire ar an deimhniú a chúlghairm. Ní bhfuarthas aon iarratas ar dheimhniú aitheantais inscne a chúlghairm faoin alt seo sa bhliain 2016.

³ Ó Thosach Feidhme an Achta an 4 Meán Fómhair 2015 go dtí an 31 Nollaig 2015

Leasuithe ar dheimhnithe aitheantais inscne

Faoi alt 16 den Acht is féidir le sealbhóir deimhnithe aitheantais inscne iarratas a dhéanamh chun an Aire ar an deimhniú a leasú más ann d'earráid chléireachais nó earráid fíorais in ábhar an deimhnithe. Ní bhfuarthas aon iarratas ar dheimhniú aitheantais inscne a leasú i rith na bliana 2016.

7. Staitisticí Eile

Acht na bPasanna 2008

Leasaíonn alt 38 den Acht um Inscne a Aithint 2015 Acht na bPasanna 2008 sa dóigh go bhféadfaidh sealbhóir deimhnithe aitheantais inscne iarratas a dhéanamh chun an Aire Gnóthaí Eachtracha agus Trádála chun go n-eiseofar pas faoin ainm agus san inscne a bheidh sonraithe sa deimhniú aitheantais inscne.

D'eisigh an Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála 13 phas chuig sealbhóirí deimhnithe aitheantais inscne i rith na bliana 2016 – eisíodh trí cinn acu seo chuig daoine a bhí faoi bhun 18 mbliana d'aois.

Acht Náisiúntachta agus Saoránachta Éireann 1956

Ionas gur féidir cead a thabhairt do dhuine ar chlár na mbreitheanna coigríche a chur faoi deara go n-aithneofar a rogha inscne, leasaigh alt 31 den Acht um Inscne a Aithint 2015 Acht Náisiúntachta agus Saoránachta Éireann 1956 chun foráil a dhéanamh go ndéanfaidh an Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála clár aitheantais inscne na mbreitheanna coigríche a bhunú agus a chothabháil. Ní dhearnadh aon iarratas faoin bhforáil seo sa bhliain 2016.

An tAcht Uchtála 2010

Leasaíonn alt 33 den Acht um Inscne a Aithint 2015 an tAcht Uchtála 2010 chun cead a thabhairt d'Údarás Uchtála na hÉireann “clár aitheantais inscne na n-uchtálacha idir tíortha” a bhunú. Ní dhearnadh aon chlárúchán ar chlár aitheantais inscne na n-uchtálacha idir tíortha i rith na bliana 2016.

8. Athbhreithniú ar oibriú an Achta

Forálann alt 7 den Acht go gcuirfidh an tAire tús le athbhreithniú ar oibriú an Achta tráth nach déanaí ná 2 bhliain tar éis don Acht teacht i ngníomh. Ní foláir tuarascáil maidir leis na fionnachtana a rinneadh ar an athbhreithniú, agus na tátail a baineadh as na

fionnachtana, a thíolacadh do gach Teach den Oireachtas tráth nach déanaí ná 12 mhí i ndiaidh thús an athbhreithnithe.

Athbhreithniú ar oibriú an Achta

7. Déanfaidh an tAire—

(a) tráth nach déanaí ná 2 bhliain tar éis don alt seo teacht i ngníomh, tús a chur le hathbhreithniú ar oibriú an Achta seo, agus

(b) tráth nach déanaí ná 12 mhí ó thráth a thosach feidhme, tuarascáil a thabhairt do gach Teach of the Oireachtas maidir leis na fionnachtana a rinneadh ar an athbhreithniú agus na tátail a baineadh as na fionnachtana.

Táthar ag súil leis go gcuirfear tús leis an athbhreithniú seo sa tríú ráithe den bhliain 2017.